

**Protokół kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie
przeznaczonym dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
i osób przewlekle psychicznie chorych**

Jednostka kontrolowana:

Dom Pomocy Społecznej
ul. Smużyny 2
72-200 Nowogard

Filia:

Dom Pomocy Społecznej
ul. Piłsudskiego 9
72-200 Nowogard

Podmiot prowadzący placówkę:

Starosta Goleniowski

Kontrolujący:

Dobrosława Woś – główny specjalista w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej, osoba kierująca zespołem,
Ewa Golińczak – główny specjalista w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej,
na podstawie upoważnienia Nr 9/2023 z dnia 13 października 2023 r.
Kontrolerzy złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z kontroli.

(akta kontroli str. 1 - 3)

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 23-31 października 2023 r.

Kontrolowana jednostka oraz podmiot prowadzący powiadomione zostały o terminie przeprowadzenia kontroli, zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

(akta kontroli str. 4-5)

Przedmiot i okres kontroli:

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące jakości działalności Domu, na podstawie art. 55 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 734 z późn. zm.) w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia kontroli oraz sposób realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych po kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 15-26 maja 2017 r.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia kontroli.

Ustaleń zawartych w protokole dokonano na podstawie analizy przedłożonych dokumentów, informacji udzielanych przez dyrektora i pracowników Domu, rozmów z mieszkańcami oraz oględzin placówki. Kontrola przeprowadzona została na podstawie *Programu kontroli kompleksowej w domu pomocy społecznej przeznaczonym dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i osób przewlekle psychicznie chorych.*

(akta kontroli str. 6-15)

Sposób funkcjonowania określonych typów domów pomocy społecznej i obowiązujący standard podstawowych usług świadczonych przez domy określa rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej. Zgodnie z art. 22 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej do zadań wojewody należy nadzór nad realizacją zadań samorządu gminnego, powiatowego i województwa, w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy

społecznej oraz nad jakością usług, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy, a także nad zgodnością zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z planem kontroli zewnętrznych na 2023 r.

Ustalenia ogólne:

Dom Pomocy Społecznej przeznaczony jest dla 237 mieszkańców, w tym: 101 miejsc dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i 136 miejsc dla osób przewlekle psychicznie chorych. Organem prowadzącym Dom jest Starosta Goleniowski, który uzyskał zgodę na prowadzenie Domu na podstawie decyzji Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 kwietnia 2009 r., znak: PS.1.JJ.9013-2/09, wydanej na czas nieokreślony.

Funkcję dyrektora Domu od 3 stycznia 2018 r. pełni Pani Iga Błażewicz.

Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej *osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.*

W wyniku analizy akt osobowych ustalono, że dyrektor jednostki posiada wykształcenie wyższe, specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz wymagany na zajmowanym stanowisku staż pracy w pomocy społecznej. Uznać zatem należy, że dyrektor Domu spełnia wymagania kwalifikacyjne określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 16-22)

Zgodnie ze *Statutem Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie* przyjętym Uchwałą Nr XXXVIII/270/13 Rady Powiatu w Goleniowie z dnia 19 grudnia 2013 r. (ostatnia zmiana – Uchwała Nr XXXVII/265/18 Rady Powiatu w Goleniowie z dnia 10 maja 2018 r.) Dom jest miejscem stałego pobytu przeznaczonym dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i osób przewlekle psychicznie chorych. Organizację i zasady działania oraz strukturę organizacyjną Domu określa *Regulamin Organizacyjny Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie, Smużyny 2 z filią w Nowogardzie przy ul. Piłsudskiego 9* przyjęty Uchwałą Nr 697/135/13 Zarządu Powiatu w Goleniowie z dnia 26 września 2013 r. W trakcie kontroli udzielono instruktażu w zakresie konieczności dokonania zmian w *Statucie i Regulaminie organizacyjnym*, w celu dostosowania zawartych w dokumentach zapisów do aktualnie obowiązujących przepisów prawa i organizacji pracy w Domu.

(akta kontroli str. 23-40)

W okresie objętym kontrolą średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie przedstawiał się następująco:

1. Zarządzenie nr 122/2021 Starosty Goleniowskiego z dnia 21 stycznia 2021 r.
– od marca 2021 r. - 4.616,64 zł,
2. Zarządzenie nr 174/2022 Starosty Goleniowskiego z dnia 15 lutego 2022 r.
– od 1 marca 2022 r. - 5.205,50 zł,
3. Zarządzenie nr 218/2023 Starosty Goleniowskiego z dnia 23 lutego 2023 r.
– od 1 marca 2023 r. - 6.189,18 zł.

(akta kontroli str. 41-43)

Na podstawie *Informacji ogólnej dotyczącej mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie* wg stanu na dzień 23 października 2023 r. w DPS umieszczonych zostało 237 osób (73 kobiety i 164 mężczyzn), spośród których 102 osoby posiadały decyzję administracyjną wydaną przed 1 stycznia 2004 r. (pobyt w Domu dofinansowywany z budżetu państwa). Na dzień zakończenia kontroli 1 mieszkanka przeniesiona została do Domu Pomocy Społecznej w Moryniu.

Wśród 135 mieszkańców przyjętych na podstawie decyzji wydanej po 1 stycznia 2004 r. odpłatność za pobyt w Domu przedstawia się następująco:

- 130 osób – gmina i mieszkaniec,
- 4 osoby – gmina, mieszkaniec i członek rodziny,
- 1 osoba – mieszkaniec i członek rodziny.

W okresie objętym kontrolą żaden z mieszkańców nie został przyjęty do placówki bez decyzji administracyjnej. Stan mieszkańców na koniec każdego miesiąca w 2022 r. i od stycznia do sierpnia 2023 r. nie przekroczył liczby miejsc określonych decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego tj. 136 miejsc do osób przewlekle psychicznie chorych i 101 miejsc dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Natomiast we wrześniu i październiku 2023 r. stan mieszkańców przewlekle psychicznie chorych przekroczony został o 1 osobę (liczba mieszkańców 137), co jest niezgodne z decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego. Jak poinformował dyrektor Domu cyt. „Statut Domu określa, iż typ Domu dla osób przewlekle psychicznie chorych dysponuje 136 miejscami. Według stanu na dzień 31 września 2023 r. i 30 października 2023 r. doszło do przekroczenia statutowej liczby w/w osób o 1 (łącznie zamieszkałych 137 osób). Powyższe spowodowane było tym, że w miesiącu wrześniu 2023 r. zwolniło się 1 miejsce dla osoby niepełnosprawnej intelektualnie (mężczyzny). Na liście osób oczekujących na umieszczenie była wpisana 1 osoba z orzeczoną niepełnosprawnością intelektualną, która mogła być umieszczona. W czasie kiedy została wszczęta procedura zmierzająca do wydania decyzji o umieszczeniu w DPS Nowogard, kandydat na mieszkańca wycofał się z decyzji zamieszkania w DPS Nowogard. (...) W powyższych okolicznościach okazało się, że na liście osób oczekujących na umieszczenie nie ma osób kwalifikujących się do Domu dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Mając na uwadze rachunek ekonomiczny, który wskazywał jednoznacznie, że utrzymywanie wolnego miejsca generowałoby straty ekonomiczne w skali miesiąca w kwocie 6.189,18 zł podjęta została decyzja o zasiedleniu wolnego miejsca przez osobę przewlekle psychicznie chorą”.

W okresie objętym kontrolą (do 23 października 2023 r.) do Domu przyjętych zostało 18 osób, z czego 10 osób na podstawie orzeczenia sądu, zmarło 14 osób, 1 osoba przeniesiona została do innej placówki, 1 osoba powróciła do środowiska, 1 osoba usamodzielniała się. Dodatkowo, w trakcie kontroli 1 mieszkanka przeniesiona została do Domu Pomocy Społecznej w Moryniu.

Ustalono, że na dzień 23 października 2023 r. - 138 mieszkańców było całkowicie ubezwłasnowolnionych, a 10 mieszkańców - częściowo ubezwłasnowolnionych. Funkcję opiekuna prawnego pełnią głównie członkowie rodzin bądź pracownicy Domu, natomiast w przypadku 18 mieszkańców funkcję opiekuna pełni osoba obca. Ponadto 11 mieszkańców jest w trakcie rozstrzygania ich sytuacji prawnej przez sąd.

Z przedstawionej *Informacji ogólnej dotyczącej mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie* wynika że 1 mieszkańcowi ograniczono możliwość samodzielnego opuszczenia terenu Domu wynikającą z art. 55 ust. 2 b ustawy o pomocy społecznej. Obecnie mieszkaniec przebywa w szpitalu psychiatrycznym w ramach środka zabezpieczającego orzeczonego przez Sąd. Żaden z mieszkańców nie wymaga zamieszkania w pokoju jednoosobowym z uwagi na znaczne zaburzenia interakcji społecznych i komunikacji (§ 6 ust. 1 pkt 3a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej).

(akta kontroli str. 44-50)

Z książki kontroli i przedłożonych przez dyrektora Domu dokumentów wynika, że w okresie objętym kontrolą w Domu przeprowadzone zostały 2 kontrole przez Sędziego Sądu Rejonowego w Goleniowie, w wyniku których nie wydano zaleceń. Ponadto, w Domu

przeprowadzone zostały kontrole przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Goleniowie oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie.

(akta kontroli str. 51-56)

Ad. 1. Usługi bytowe.

a) Zapewnienie odpowiedniego miejsca zamieszkania i brak barier architektonicznych.

Informacje ogólne.

Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle psychicznie chorych mieści się w dwóch lokalizacjach: Dom w Nowogardzie, ul. Smużyny 2, w tym: Pawilon nr 1 dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (101 miejsc) i Pawilon nr 2 dla osób przewlekle psychicznie chorych (61 miejsc) oraz filia Domu w Nowogardzie, przy ul. Piłsudskiego 9 dla osób przewlekle psychicznie chorych (75 miejsc).

Dom w Nowogardzie mieści się w trzech czterokondygnacyjnych, wolnostojących budynkach, w którym znajdują się pomieszczenia mieszkalne, sanitarne i ogólnodostępne, pomieszczenia stanowiące zaplecze żywieniowe (kuchnia, magazyny) oraz pomieszczenia biurowe. Teren wokół budynków jest ogrodzony, uporządkowany, posiada wydzielone drogi komunikacyjne oraz miejsca przeznaczone do rekreacji. Szerokość korytarzy umożliwia swobodne poruszanie się osobom na wózkach inwalidzkich. Na terenie obiektów zainstalowany został system przyzywowo-alarmowy i system alarmu przeciwpożarowego, co jest zgodne z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. W trakcie oględzin budynków potwierdzono sprawność systemu przyzywowo-alarmowego.

Pomieszczenia ogólnodostępne.

Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie dysponuje następującymi pomieszczeniami ogólnodostępnymi:

Rodzaj pomieszczeń	Pawilon nr 1 (ul. Smużyny 2 - dla osób niepełnospraw- nych intelektualnie)	Pawilon nr 2 (ul. Smużyny 2 - dla osób przewlekle psychicznie chorych)	Filia Domu (ul. Piłsudskiego 9 - dla osób przewlekle psychicznie chorych)
Pokój dziennego pobytu	3	1	1
Jadalnia	2*	-	1
Gabinet medycznej pomocy doraźnej	1*	-	1
Pomieszczenie do terapii	5	1	2
Pomieszczenie do rehabilitacji	2*	-	1
Kuchenka pomocnicza	2	2	2
Pomieszczenie pomocnicze do prania i suszenia	4	4	3
Palarnia	1*	-	1
Pokój gościnny	1*	-	-
Miejsce kultu religijnego	-	1	1

* Pomieszczenia: jadalnia, gabinet medycznej pomocy doraźnej, pomieszczenia do rehabilitacji, palarnia i pokój gościnny wspólne dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Standard Domu w zakresie struktury pomieszczeń określony został w § 6 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Wskazać należy, że w art. 56 ustawy o pomocy społecznej wymienione zostały typy domów, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone. Zgodnie z art. 56a ust. 2 typy domów pomocy społecznej mogą być łączone w inny sposób niż określony w art. 56 ust. 1 ww. ustawy, pod warunkiem usytuowania każdego z nich w odrębnym budynku (przepis ten dotyczy m.in. łączenia domów przeznaczonych dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i osób przewlekłe psychicznie chorych). W takim wypadku, zgodnie z art. 56a ust. 3 ww. ustawy, dom pomocy społecznej świadczy usługi na poziomie obowiązującego standardu odpowiednio dla każdego typu domu. W związku z powyższym, standard określony w § 6 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, dotyczący wymaganych w tym przepisie pomieszczeń znajdujących się w domu, w wypadku łączenia domów pomocy społecznej różnych typów powinien być spełniony dla każdego typu domu znajdującego się w odrębnym budynku.

Stwierdzić zatem należy, że struktura pomieszczeń ogólnodostępnych dla każdego typu Domu nie jest zgodna z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. b-k rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Przyczyną wskazanej nieprawidłowości była przyjęta w Domu dotychczasowa praktyka, zgodnie z którą część pomieszczeń ogólnodostępnych użytkowana jest wspólnie przez mieszkańców obu typów domu. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości jest niespełnienie przez Dom standardów w zakresie zapewnienia mieszkańcom określonych pomieszczeń ogólnodostępnych.

Podczas oględzin ustalono, że wszystkie budynki wyposażone zostały w windy przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych (potwierdzono sprawność wind). Niemniej jednak podczas oględzin Domu w Nowogardzie, ul. Smużyny 2 stwierdzono, że w Pawilonie nr 1 winda nie zabezpiecza dostępu do pomieszczeń znajdujących się na I piętrze (na tzw. półpiętro) tj. do pokoi mieszkalnych nr 116, 117 i 118 oraz na II piętrze (na tzw. półpiętro) tj. do pokoi mieszkalnych nr 218 i 219, pokoju gościnnego (pok. nr 217) oraz łazienki z wc (pok. nr 220). Jak wynika z przedstawionych podczas kontroli wyjaśnień dyrektora Domu cyt. „Dotychczas była przyjęta taka praktyka, że stopnie schodowe w ilości od 3 do 6 schodków, nie stanowiły przeszkód w przemieszczaniu się mieszkańców Domu”. Natomiast w Pawilonie nr 2 winda zabezpiecza mieszkańcom dostęp jedynie do pomieszczeń znajdujących się na parterze i I piętrze budynku. Stwierdzono zatem brak dostępu dla osób niepełnosprawnych do pomieszczeń zlokalizowanych w suterenie, na półpiętrze i II piętrze budynku, w tym m.in: do pomieszczeń terapii zajęciowej, pomieszczenia pomocniczego do prania i suszenia oraz pomieszczeń mieszkalnych i sanitarnych. Oba budynki nie zostały wyposażone w schodołazy.

Natomiast w przypadku filii Domu w Nowogardzie ul. Piłsudskiego 9 ustalono, że winda zabezpiecza mieszkańcom dostęp do pomieszczeń znajdujących się na parterze, I piętrze i II piętrze. Stwierdzono jednak brak dostępu dla osób niepełnosprawnych do pomieszczeń zlokalizowanych w suterenie, w tym do: pomieszczenia do prania i suszenia oraz pomieszczeń sanitarnych. Jak wynika z przedstawionych podczas kontroli wyjaśnień dyrektora Domu cyt. „Dotychczas przyjęta była taka praktyka, że z wyżej wskazanych pomieszczeń korzystały osoby nie mające problemów z przemieszczaniem się. Pozostałym osobom umożliwiano korzystanie z urządzeń kąpielowych i oczek wc na kondygnacjach na których zamieszkują”.

Stwierdzić zatem należy, że w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie występują liczne bariery architektoniczne, co jest niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Stwierdzona nieprawidłowość skutkuje niezapewnieniem przez Dom odpowiednich standardów w zakresie warunków bytowych.

Pokoje mieszkalne.

Z ustaleń kontroli wynika, że Dom posiada ogółem 101 pokoi mieszkalnych, zgodnie z poniższym zestawieniem:

Struktura pokoi:	Pawilon nr 1 (dla osób niepełnosprawnych intelektualnie)	Pawilon nr 2 (dla osób przewlekłe psy- chicznie chorych)	Filia Domu (Piłsudskiego 9 - dla osób przewlekłe psychicznie chorych)
Pokoje jednoosobowe	-	10	-
Pokoje wieloosobowe:	41	21	29
- dwuosobowe,	26	12	17
- trzyosobowe,	11	9	7
- czteroosobowe.	4	-	5
Ogółem:	41	31	29

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej dom uznaje się za spełniający warunki, jeżeli znajdują się w nim następujące pomieszczenia: pokoje mieszkalne jednoosobowe i wieloosobowe.

W myśl § 6 ust. 1 pkt 3 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, pokój jednoosobowy powinien mieć powierzchnię nie mniejszą niż 9 m², pokój uznaje się za spełniający wymagane normy, jeżeli odstępstwo poniżej wymaganej powierzchni nie jest większe niż 5%. Ustalono, że kontrolowana jednostka zapewnia mieszkańcom 10 pokoi jednoosobowych dla osób przewlekłe psychicznie chorych (Pawilon nr 2) o powierzchni powyżej 9 m².

W trakcie kontroli stwierdzono jednak, że na terenie Domu dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie nie znajdują się pokoje mieszkalne jednoosobowe, co jest niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia. Powyższe spowodowane było niewłaściwą interpretacją przepisów prawa. Stwierdzona nieprawidłowość skutkuje niezapewnieniem przez Dom odpowiednich standardów w zakresie warunków bytowych.

Zgodnie § 6 ust. 1 pkt 3 lit. b przywołanego rozporządzenia pokój wieloosobowy powinien mieć powierzchnię nie mniejszą niż 6 m² na jedną osobę, pokój uznaje się za spełniający wymagane normy, jeżeli odstępstwo poniżej wymaganej powierzchni nie jest większe niż 5%. Ustalono, że Dom zapewnia mieszkańcom 91 pokoi wieloosobowych, których średnia powierzchnia na jednego mieszkańca jest zgodna ze standardem określonym w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 3 lit. b ww. rozporządzenia pokój czteroosobowy może być przeznaczony wyłącznie dla osób leżących. Na terenie Domu znajduje się 9 pokoi czteroosobowych. Na podstawie przedłożonych zaświadczeń lekarskich stwierdzono, że przebywają w nich wyłącznie osoby leżące.

W trakcie oględzin ustalono, że losowo zwizytowane pokoje (dobór próby określony został w *Programie kontroli*) wyposażone są w łóżka, szafę, stół, krzesła i szafkę nocną dla każdego z mieszkańców.

Pomieszczenia higieniczno - sanitarne.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej liczba łazienek powinna zapewniać możliwość korzystania z każdej przez nie więcej niż sześć osób, a w przypadku toalet przez nie więcej niż cztery osoby.

Dom zapewnia mieszkańcom łącznie 37 łazienek (2 łazienki przy pokojach mieszkalnych i 35 łazienek ogólnodostępnych) wyposażonych ogółem w 57 pryszniców i wanien oraz 61 oczek wc. Ustalono, że przy aktualnej liczbie mieszkańców (237 osób) zarówno na jedno urządzenie kąpielowe oraz na jedną toaletę przypada 4 mieszkańców. Skontrolowane pomieszczenia sanitarne wyposażone zostały w uchwyty ułatwiające osobom mniej sprawnym korzystanie z tych pomieszczeń. Stwierdzono, że Dom zapewnia odpowiednią liczbę urządzeń kąpielowych oraz toalet. Szczegółowy wykaz urządzeń sanitarnych w podziale na trzy budynki zawarty został w *Informacji o pomieszczeniach sanitarnych*, stanowiącej załącznik do protokołu.

Podczas kontroli dokonano oględzin placówki - sporządzono *Protokół z oględzin obiektu Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie (Smużyny 2 – Pawilon nr 1)*, *Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie (Smużyny 2 – Pawilon nr 2)* i *Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie (Piłsudskiego 9)*. Zwizytowane pomieszczenia mieszkalne, ogólnodostępne oraz pomieszczenia higieniczno-sanitarne były czyste i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

(akta kontroli str. 75-132)

b) Wyżywienie i organizacja posiłków.

Standard usług w zakresie wyżywienia i organizacji posiłków określony został w § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Zarówno na terenie Dom przy ul. Smużyny 2 oraz filii Dom przy ul. Piłsudskiego 9 znajdują się pomieszczenia kuchenne. Przygotowaniem posiłków dla mieszkańców zajmuje się personel kuchni, który pracuje w systemie dwuzmianowym (6.00-14.00 i 12.00-20.00). Przyjęta od września 2023 r. w jednostce stawka żywieniowa wynosi 14,92 zł.

Ustalono, że jednostka zapewnia mieszkańcom całodzienne wyżywienie tj. śniadanie, obiad i kolację, które wydawane są w następujących godzinach:

- śniadanie: 7.30 – 9.30,
- obiad: 12.30 – 14.30,
- kolacja: 18.00 – 20.00.

Ponadto mieszkańcy otrzymują dwa dodatkowe posiłki, które zgodnie z zaleceniem lekarza wydawane są o godz. 10.00 i 15.00.

W Domu przy ul. Smużyny 2 (Pawilon nr 1) oraz filii Domu przy ul. Piłsudskiego 9 znajdują się jadalnie. Mieszkańcy mogą również spożywać posiłki w pokojach mieszkalnych. Spośród wszystkich mieszkańców 225 z nich spożywa posiłki w jadalni, a 12 mieszkańców we własnych pokojach.

Ustalono, że 28 mieszkańców Domu wymaga karmienia, 23 mieszkańców wymaga częściowej pomocy przy spożywaniu posiłków, pozostali mieszkańcy spożywają posiłki samodzielnie. Ustalono, że poza podstawowymi posiłkami mieszkańcy mają dostęp przez całą dobę do produktów żywnościowych znajdujących się w kuchenkach pomocniczych. Z przedstawionej podczas kontroli *Informacji dotyczącej żywienia i organizacji posiłków* wynika, że 87 mieszkańców Domu korzysta z posiłków dietetycznych zaleconych przez lekarza. Analizie poddano wrywkowo jadłospisy z następujących dni: 23.12.2022-01.01.2023, 19.10.2023-28.10.2023 i 02.04.2024-11.04.2024. Stwierdzono, że w zestawach całodziennego wyżywienia występuje: nabiał, wędliny, mięso, ryby, potrawy mączne, warzywa surowe i gotowane oraz owoce.

(akta kontroli str. 133-146)

Zespół kontrolujący spotkał się z przedstawicielami Rady Mieszkańców, którzy nie wnieśli uwag do wyżywienia i organizacji posiłków.

c) Zapewnienie odzieży i obuwia.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej mieszkańcom domu nieposiadającym własnej odzieży i obuwia oraz możliwości zakupienia ich z własnych środków, dom zobowiązany jest zapewnić odzież i obuwie odpowiedniego rozmiaru, dostosowane do ich potrzeb i pory roku, utrzymane w czystości i wymieniane w razie potrzeby.

W trakcie kontroli ustalono, że wszyscy mieszkańcy Domu posiadają własny dochód, z którego zabezpieczane są ich niezbędne potrzeby, w tym zakup odzieży i obuwia. Z przedstawionej podczas kontroli informacji *Zaopatrzenie w odzież i obuwie* wynika, że jedynie 5 mieszkańców Domu dokonuje zakupów samodzielnie, 8 mieszkańców zaopatrywanych jest przez rodziny, 44 mieszkańców dokonuje zakupów w asyście pracownika, a 180 mieszkańców zleca wykonanie zakupów pracownikom Domu. Zakupy ewidencjonowane są w kartotece wyposażenia mieszkańca.

Dodatkowo, Dom mając na uwadze niewielkie kwoty zgromadzone na kontach depozytowych mieszkańców wspomaga ich wydając z magazynu odzież i obuwie zakupione z własnych środków bądź pozyskane nieodpłatnie z zewnątrz. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą z zasobów magazynowych Domu wydano mieszkańcom odzież i obuwie na łączną kwotę 1.540,99 zł. Z ww. pomocy w 2022 r. skorzystało 13 osób, a w 2023 r. (do dnia kontroli) – 16 osób.

Z informacji przekazanej podczas kontroli przez dyrektora Domu wynika, że każdy z mieszkańców posiada odzież i obuwie dostosowane do ich potrzeb i pory roku, w ilości co najmniej:

- 2 zestawy odzieży całodziennej,
- 1 zestaw odzieży zewnętrznej: płaszcz lub kurtka,
- 4 komplety bielizny dziennej,
- 2 komplety bielizny nocnej,
- 1 para obuwia oraz pantofli domowych.

Nie wniesiono uwag do zabezpieczenia mieszkańców w odzież i obuwie.

(akta kontroli str. 147-149)

d) Utrzymanie czystości.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej pomieszczenia mieszkalne Domu powinny być czyste, sprzątane w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz dziennie, estetyczne i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

Utrzymaniem czystości w pomieszczeniach mieszkalnych zajmują się pracownicy Domu zatrudnieni na stanowisku pokojowej (19 osób). Szczegółowy zakres wykonywanych czynności określony został w *Zakresie obowiązków służbowych, uprawnień i odpowiedzialności pracownika zatrudnionego na stanowisku pokojowej*.

Z przedstawionej podczas kontroli informacji *Utrzymanie czystości* wynika, że pokoje mieszkalne, pomieszczenia higieniczno-sanitarne oraz ogólnodostępne sprzątane są na bieżąco, nie rzadziej niż raz dziennie. Dodatkowo, mycie okien oraz zmiana firan i zasłon wykonywane jest zwykle trzy razy w roku.

W trakcie kontroli ustalono że w Domu przebywa 102 mieszkańców, którzy czynnie wykonują drobne czynności porządkowe. Dom zabezpiecza mieszkańcom niezbędne środki czystości w tym zakresie.

Podczas oględzin placówki pozytywnie oceniono stan utrzymania czystości w pokojach mieszkalnych, pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych oraz ogólnodostępnych. Przedstawiciele Rady Mieszkańców nie wnieśli uwag do poziomu czystości w placówce.

Ad. 2. Usługi opiekuńcze.

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zobowiązany jest do świadczenia usług opiekuńczych polegających na udzielaniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, pielęgnacji i niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych.

Charakterystyka ogólna mieszkańców

Według stanu na dzień 23 października 2023 r. w Domu przebywało 237 mieszkańców, których struktura wiekowa przedstawia się następująco:

- 21 – 30 lat – 7 osób,
- 31 – 40 lat – 12 osób,
- 41 – 50 lat – 29 osób,
- 51 – 60 lat – 62 osoby,
- 61 – 70 lat – 78 osób,
- 71 – 80 lat – 34 osoby,
- 81 – 90 lat – 12 osób,
- 91 – 97 lat – 3 osoby.

Ustalono, że 5 mieszkańców nie opuszcza łóżek. Część osób porusza się przy pomocy sprzętu ortopedycznego, w tym: 44 przy pomocy wózka inwalidzkiego i 1 przy pomocy kuli ortopedycznej. Pozostałe osoby są samodzielne.

a) Udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do udzielania mieszkańcom pomocy w podstawowych czynnościach życiowych.

Podczas kontroli ustalono, że mieszkańcami Domu są osoby o różnym stopniu samodzielności w zakresie wykonywania podstawowych czynności życiowych. Z przekazanej *Informacji o zapewnieniu pomocy w podstawowych czynnościach życiowych* wynika, że 110 mieszkańców samodzielnie wykonuje czynności związane z utrzymaniem higieny. Całkowitej pomocy podczas toalety porannej i wieczornej wymaga 59 mieszkańców, przy kąpielach – 68 mieszkańców, w podstawowych zabiegach higienicznych w ciągu dnia – 58 osób, a przy wysadzaniu na wózek – 40 osób. Pozostali mieszkańcy wymagają jedynie asysty personelu w tym zakresie.

Pomoc w podstawowych czynnościach życiowych udzielana jest głównie przez zatrudnione w Domu opiekunki. Podczas kontroli ustalono, że wykonywane czynności dokumentowane są m.in. w *Zeszycie raportów, Rejestrze wymiany ręczników i pościeli, Rejestrze kąpielach, Rejestrze zdawania brudnej odzieży do prania i Rejestrze obcinania paznokci*. Na podstawie skontrolowanej dokumentacji: *Zakres czynności, Ramowy harmonogram dnia, Zeszyt raportów, Rejestr wymiany ręczników i pościeli, Rejestr kąpielach* ustalono, że udzielana pomoc obejmuje głównie: toaletę poranną i wieczorną, kąpiele, podstawowe zabiegi higieniczne w ciągu dnia – mycie twarzy, rąk, czesanie, golenie, mycie włosów, strzyżenie, obcinanie paznokci, karmienie, zmianę pozycji ułożeniowej, sadzanie na wózek inwalidzki, pomoc przy poruszaniu się oraz zmianę bielizny osobistej i pościeli. Szczególnej higieny wymagają mieszkańcy korzystający z wkładek anatomicznych i pieluchomajtek (95 mieszkańców). Na potrzeby mieszkańców świadczone są również usługi fryzjerskie świadczone przez 4 pracowników Domu.

Ustalono, że Dom udziela pomocy w podstawowych czynnościach życiowych.

b) Udzielanie pomocy w pielęgnacji.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do udzielania mieszkańcom pomocy w pielęgnacji.

Zakres zabiegów pielęgnacyjnych świadczonych na rzecz mieszkańców Domu obejmuje głównie udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i utrzymaniu higieny osobistej. Dodatkowo, na podstawie kontrolowanej dokumentacji (*Raport z dyżuru pielęgniarek, Książka gabinetu zabiegowego, Zeszyt konsultacji internistycznych, Informacja o pobytach w szpitalu, Zaleceniach doraźnych*) ustalono, że mieszkańcy objęci są również specjalistyczną pomocą pielęgniarstwa (9 osób). W ramach swoich obowiązków pielęgniarki wykonują czynności takie jak:

- kontrola ogólnego stanu zdrowia mieszkańców,
- rozkładanie i wydawanie leków,
- wykonywanie bieżących zaleceń lekarskich,
- pobieranie materiału do badań laboratoryjnych,
- zmiana opatrunków, zapobieganie przykurczom i odleżynom,
- stosowanie profilaktyki przeciwoleżynowej,
- pomiar podstawowych parametrów życiowych,
- przygotowanie dokumentacji do konsultacji lekarskich,
- kontakt z lekarzem POZ, lekarzami specjalistami,
- współpraca z opiekunami.

Do zadań pielęgniarek należy również prowadzenie dokumentacji medycznej mieszkańców, umawianie wizyt lekarskich i towarzyszenie mieszkańcom podczas tych wizyt, a także odpowiednie zaopatrzenie mieszkańców w środki medyczne. Wykonywane czynności dokumentowane są w *Raportach dyżurów pielęgniarstwa*.

Ustalono, że Dom udziela pomocy w pielęgnacji.

c) Niezbędna pomoc w załatwianiu spraw osobistych.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do udzielania mieszkańcom pomocy w załatwianiu spraw osobistych.

Na podstawie kontrolowanej dokumentacji stwierdzono, że czynności związane z udzielaniem pomocy w załatwianiu spraw osobistych mieszkańców realizowane są głównie przez pracowników socjalnych i pracowników pierwszego kontaktu. Pomoc obejmuje przede wszystkim załatwianie spraw urzędowych, dokonywanie drobnych zakupów, podtrzymywanie zainteresowań i kontaktów z rodziną, bliskimi oraz innymi mieszkańcami Domu. Pracownicy wspomagają mieszkańców w rozwiązywaniu ich spraw osobistych związanych z codziennym funkcjonowaniem w placówce, przeprowadzają indywidualne rozmowy dotyczące samopoczucia, bieżących kontaktów z rodziną, bliskimi i innymi mieszkańcami Domu. Pozostają w kontakcie z rodzinami, które mają możliwość odwiedzania swoich bliskich.

Ustalono, że Dom udziela niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych.

d) Zapewnienie środków czystości i higienicznych oraz pomoc w utrzymaniu higieny osobistej.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 8 lit. a rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej Dom zobowiązany jest zapewnić środki higieny osobistej i czystości mieszkańcom, którzy nie są w stanie we własnym zakresie sobie ich zapewnić.

W trakcie kontroli ustalono, że wszyscy mieszkańcy Domu posiadają własny dochód. Niemniej jednak na podstawie przedstawionej podczas kontroli *Informacji o zapewnieniu*

pomocy w podstawowych czynnościach życiowych/Zaopatrzenie mieszkańców w środki higieny osobistej stwierdzono, że Dom zapewnia wszystkim mieszkańcom mydło w płynie, ręczniki papierowe, papier toaletowy, proszek do prania i płyn do płukania. W placówce prowadzona jest ewidencja wydawanych środków w formie *Wykazu mieszkańców, którym wydano do indywidualnego gospodarowania artykuły do higieny osobistej i utrzymania czystości zakupione ze środków DPS w Nowogardzie*. W okresie objętym kontrolą Dom poniósł wydatki na zakup środków czystości i higienicznych w łącznej wysokości 34.582,60 zł. Pozostałe artykuły higieniczne i kosmetyczne mieszkańcy zakupują indywidualnie, wg własnych potrzeb bądź są one dostarczane im przez rodziny.

Na terenie Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie znajdują się dwie pralnie (ul. Smużyny 2 i ul. Piłsudskiego 9), które zapewniają kompleksowe usługi pralnicze dla wszystkich mieszkańców. W pralniach prana jest odzież mieszkańców, pościel, koce, poduszki, ręczniki, zasłony, obrusy itd. Odzież mieszkańców podpisywana jest nazwiskiem lub inicjałami mieszkańców w miejscu niewidocznym – zgodnie z *Procedurą oznaczania odzieży prywatnej mieszkańców*.

Na podstawie udostępnionych informacji stwierdzono, że ręczniki zmieniane są mieszkańcom raz w tygodniu, lub częściej w razie potrzeb. Natomiast pościel zmieniana jest raz na dwa tygodnie, lub częściej w zależności od potrzeb. Wymiany ręczników i pościeli dokonuje personel opiekuńczy, który na bieżąco ocenia ich stan zanieczyszczenia. Wymiana ręczników i pościeli odnotowywana jest w *Rejestrze zdawanej odzieży i bielizny do prania* lub w *Rejestrze zdawanej pościeli do pralni*.

Ponadto, na terenie dwóch lokalizacji Domu znajdują się pomieszczenia pomocnicze przeznaczone do prania i suszenia. Dodatkowo, w poszczególnych łazienkach wyodrębnione zostały tzw. kąpiki wyposażone w pralki automatyczne i pralko-suszarke.

Podczas oględzin Domu stwierdzono zabezpieczone w pokojach mieszkańców środki czystości i higieniczne. W pomieszczeniach sanitarnych znajdował się papier toaletowy i mydło oraz czyste ręczniki. Dodatkowo, w trakcie rozmów z mieszkańcami ustalono, że Dom zapewnia mieszkańcom niezbędną pomoc w tym zakresie.

(akta kontroli s. 155-174)

Ad. 3. Organizacja i działalność zespołów terapeutyczno-opiekuńczych.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej w celu określenia indywidualnych potrzeb mieszkańca domu oraz zakresu usług, dom powołuje zespoły terapeutyczno-opiekuńcze składające się w szczególności z pracowników domu, którzy bezpośrednio zajmują się wspieraniem mieszkańców.

Ustalono, że *Zarządzeniem Nr 0220/35/2023 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie, ul. Smużyny 2 z filią w Nowogardzie przy ul. Piłsudskiego 2 z dnia 31.10.2023 r. w sprawie powołania i zadań zespołów terapeutyczno-opiekuńczych* powołane zostały dwa Zespoły Terapeutyczno-Opiekuńcze, w tym: ZTO dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i ZTO dla osób przewlekle psychicznie chorych. Organizacja, funkcjonowanie i skład Zespołów określone zostały w ww. *Zarządzeniu*, zgodnie z którym do podstawowych zadań Zespołów należy opracowywanie indywidualnych planów wsparcia mieszkańców oraz ich ocena, co jest zgodne z § 2 ust. 3 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Ustalono, że w 2022 r. w sprawie mieszkańców przewlekle psychicznie chorych odbyły się łącznie 232 spotkania Zespołu, natomiast w sprawie mieszkańców niepełnosprawnych intelektualnie – 180 spotkań. W 2023 r. (do dnia kontroli) w sprawie mieszkańców przewlekle psychicznie chorych odbyło się łącznie 156 spotkań, natomiast w sprawie mieszkańców niepełnosprawnych intelektualnie – 140 spotkań. Na podstawie *Protokołów*

ze spotkań ustalono, że ich celem było głównie opracowanie Indywidualnych Planów Wsparcia Mieszkańców dla nowych mieszkańców, analiza i modyfikacja Planów mieszkańców przebywających w Domu, ocena realizacji Planów oraz omówienie bieżących spraw dotyczących funkcjonowania Domu.

Podczas kontroli ustalono, że IPWM tworzone są w miarę możliwości przy współudziale mieszkańca (o ile udział ten jest możliwy ze względu na stan zdrowia i gotowość uczestnictwa w nim mieszkańca). Potwierdzono, że każdy z mieszkańców, dla którego opracowany został *Plan* posiada pracownika pierwszego kontaktu, który wybierany jest przez mieszkańca spośród pracowników Domu. Do protokołu dołączono *Wykazy pracowników pierwszego kontaktu*.

W trakcie kontroli analizie poddano 12 losowo wybranych *Indywidualnych Planów Wsparcia Mieszkańców* (dobór próby określony został w Programie kontroli), w tym 8 mieszkańców przyjętych do Domu w okresie objętym kontrolą i 5 mieszkańców ubezwłasnowolnionych. Na podstawie skontrolowanej dokumentacji ustalono, że w przypadku nowych mieszkańców *Plan*, zgodnie z § 2 ust. 4 rozporządzenia, przygotowany został w terminie 6 miesięcy od dnia przyjęcia mieszkańca do Domu.

(akta kontroli s. 175-213)

Ustalono, że Dom funkcjonuje w oparciu o indywidualne plany wsparcia mieszkańców.

Ad. 3. Usługi wspomagające.

Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie domów pomocy społecznej dom świadczy usługi wspomagające wskazane w § 5 ust. 1 pkt 3. Szczegółowy zakres usług określony został w § 6 ust. 1 pkt 10 ww. rozporządzenia.

a) Świadczenie pracy socjalnej.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do świadczenia pracy socjalnej. Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej warunkiem efektywnej realizacji usług opiekuńczych i wspomagających jest m.in. zatrudnianie w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż dwóch pracowników socjalnych na stu mieszkańców domu.

Na dzień kontroli pracę socjalną na rzecz mieszkańców Domu świadczyło 6 pracowników socjalnych, zatrudnionych w wymiarze 5,2 etatu, co jest zgodne z ww. rozporządzeniem. Pracownicy socjalni pozostają do dyspozycji mieszkańców codziennie w godzinach pracy. Na podstawie dokonanej podczas kontroli analizy informacji *Świadczenie pracy socjalnej* oraz *Zakresu obowiązków służbowych, uprawnień i odpowiedzialności pracownika socjalnego* ustalono, że świadczona praca socjalna polega głównie na:

- prowadzeniu spraw związanych z przyjmowaniem nowych mieszkańców,
- ustalaniu aktualnej sytuacji w miejscu zamieszkania przed przyjęciem mieszkańca do Domu,
- sporządzaniu aktualizacji wywiadów środowiskowych,
- pomocy w załatwianiu spraw meldunkowych,
- kompletowaniu dokumentów do instytucji emerytalno-rentowych o przyznanie renty, emerytury, dodatku uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji,
- pomocy w kompletowaniu dokumentów do wydawania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
- pomocy w uzyskaniu świadczeń z ośrodka pomocy społecznej oraz ZUS i KRUS,
- sporządzaniu comiesięcznych sprawozdań z ruchu mieszkańców,
- rozliczaniu nieobecności mieszkańców,
- opiece nad mieszkańcem przebywającym w szpitalu,
- pomocy w dokonywaniu zakupów,
- współpracy z Zespołem Terapeutyczno-Opiekuńczym,

- prowadzeniu indywidualnych rozmów z mieszkańcami,
- pomocy w kontaktach z rodziną i bliskimi,
- załatwianiu spraw związanych z pochówkiem zmarłych mieszkańców oraz uczestniczeniu w pogrzebach.

W celu dokumentowania ww. czynności pracownicy socjalni prowadzą następującą dokumentację:

- akta osobowe mieszkańców,
- rejestr kontaktów z rodziną,
- karty ewidencyjne wyposażenia prywatnego mieszkańców,
- ewidencja nieobecności mieszkańców,
- ewidencja depozytów po zmarłych mieszkańcach,
- zeszyt przepustek,
- ewidencja dotycząca zwrotu odpłatności za nieobecność w Domu,
- lista wypłat oraz rozliczenie zakupów.

Skontrolowano dokumentację 12 losowo wybranych mieszkańców (dobór próby określony został w *Programie kontroli*), w tym 8 mieszkańców przyjętych do Domu w okresie objętym kontrolą i 5 mieszkańców ubezwłasnowolnionych, która zawierała m.in.:

- arkusz ewidencyjny mieszkańca,
- decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej, umieszczeniu w domu pomocy społecznej i odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej,
- oświadczenia i zgody,
- spis rzeczy osobistych,
- zaświadczenie o zameldowaniu,
- kartę wywiadu nowego mieszkańca,
- korespondencję z instytucjami,
- postanowienia sądów i orzeczenia ZUS.

Zgodnie z § 11 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej przed przyjęciem osoby do domu pracownik socjalny tego domu zobowiązany jest do ustalenia jej aktualnej sytuacji w miejscu zamieszkania lub pobytu, która stanowi podstawę do przyjęcia indywidualnego planu wsparcia po przyjęciu tej osoby do domu. Natomiast zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej dyrektor domu zobowiązany jest do pisemnego zawiadomienia osoby ubiegającej się lub jej przedstawiciela ustawowego o terminie przyjęcia do domu.

W kontrolowanej dokumentacji osób nowoprzyjętych znajdowały się oceny sytuacji osoby w miejscu zamieszkania, dokonywane przed przyjęciem do Domu oraz pisemne powiadomienia o terminie przyjęcia do domu.

(akta kontroli str. 214-238)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

b - c) Organizacja terapii zajęciowej i rehabilitacji społecznej.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do organizacji zajęć terapeutycznych, w tym terapii zajęciowej oraz rehabilitacji społecznej.

Dom Pomocy Społecznej w Nowogardzie do prowadzenia terapii zajęciowej zatrudnia 8 osób tj. 2 instruktorów terapii zajęciowej, 4 terapeutów, fizjoterapeutę oraz starszego technika fizjoterapii. W okresie objętym kontrolą mieszkańcy Domu uczestniczyli w terapii prowadzonej w ramach 10 pracowni.

W DPS ul. Smużyny 2 funkcjonują opisane poniżej pracownie terapeutyczne:

1. Muzykoterapia, w ramach której prowadzona jest grupa teatralna i muzykoterapia

pasywna. Sala do prowadzenia zajęć wyposażona jest w sprzęt nagłaśniający, audiowizualny, materiały do aromaterapii, sprzęt sportowy do zajęć przy muzyce. Dla mieszkańców, którzy nie mogą wziąć udziału w zajęciach prowadzone są zajęcia w salach dziennego pobytu oraz relaksacja w pokojach mieszkalnych.

2. Terapia sztuki użytkowej i dekoracyjnej. Sala do prowadzenia zajęć wyposażona jest w sprzęt malarski: sztalugi, blejtramy, narzędzia i akcesoria. Prace wykonywane na zajęciach stanowią dekorację Domu.
3. Terapia sportowa. Prowadzenie zajęć odbywa się w sali gimnastycznej, siłowni oraz na boisku, a podczas dobrych warunków pogodowych w pobliskim lesie, nad jeziorem oraz plaży miejskiej. Uczestnicy zajęć mogą uprawiać ćwiczenia kondycyjne i sprawnościowe z użyciem sprzętu sportowego oraz brać udział w grach zespołowych, w zależności od potrzeb i predyspozycji.
4. Terapia komputerowa. Pracownia wyposażona jest w stanowiska komputerowe z dostępem do internetu. W trakcie zajęć uczestnicy mogą korzystać z gier komputerowych i konsoli, uczyć się obsługi drukarki, aparatu fotograficznego, rzutnika, słuchawek. W ramach pracowni funkcjonuje punkt biblioteczny zawierający przeszło 1200 woluminów.
5. Terapia kulinarna. Pracownia terapii kulinarnej wyposażona jest w sprzęt gospodarstwa domowego. Uczestnicy uczą się przygotowywać posiłki, poznają zasady prawidłowego odżywiania się oraz zasady bezpiecznego posługiwania się sprzętem BHP.
6. Terapia aktywizacji ruchowej. Zajęcia prowadzone są w sali wyposażonej w sprzęt terapeutyczno-rehabilitacyjny służący usprawnianiu mieszkańców. Dodatkowo prowadzona jest hydroterapia, w pomieszczeniu wyposażonym w wannę służącą do hydromasażu, kąpeli perełkowej, masażu podwodnego. Od października 2022 r. wprowadzona została terapia oddechowa, mająca na celu zwiększenie wydolności oddechowej w ramach profilaktyki przeciwcovidowej.

Łącznie z zajęć w pracowniach korzysta 151 osób, w tym 106 osób korzysta z więcej niż jednej formy terapii.

W filii DPS (ul. Piłsudskiego 9) funkcjonują:

1. Terapia wizażu. Uczestniczki mają możliwość nauki oraz rozwijania umiejętności dbania o wygląd zewnętrzny, poprzez wykonywanie zabiegów oraz naukę makijażu. Pracownia wyposażona jest w sprzęt fryzjerski (prostownica, suszarka, suszarko-łokówka, masażer).
2. Terapia plastyczna. Pomieszczenie wyposażone jest w sprzęt malarski oraz akcesoria do innych zajęć plastycznych.
3. Terapia sztuki użytkowej, w ramach której prowadzony jest trening umiejętności społecznych. Pomieszczenie wyposażone jest w sprzęt do prac ręcznych (druty, szydełko, nici, wełny, kanwa do wyszywania), sprzęt do scrapbookingu, narzędzia do wypalania w drewnie. W ramach pracowni funkcjonuje punkt biblioteczny zawierający przeszło 1100 woluminów.
4. Terapia aktywizacji ruchem. Pomieszczenie wyposażone jest w sprzęt i przyrządy do ćwiczeń: rowery stacjonarne, orbitrek, atlas, bieżnie. W okresie wiosenno-letnim mieszkańcy korzystają ze spacerów oraz nordic-walking poza terenem DPS.

Ustalono, że 59 mieszkańców objętych jest terapią zajęciową, a 37 mieszkańców korzysta z więcej niż jednej formy terapii.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 250) domy pomocy społecznej, których mieszkańcami są osoby z zaburzeniami psychicznymi są zobowiązane do prowadzenia zajęć z zakresu rehabilitacji społecznej.

Zajęcia rehabilitacji społecznej w Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie prowadzone są w oparciu o *Zarządzenie Nr 0220/26/2016 z dnia 30.12.2016 r. Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie, Smużyny 2 z Filią w Nowogardzie przy ul. Piłsudskiego 9 w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej dla mieszkańców z zaburzeniami psychicznymi.*

Na podstawie dostępnej dokumentacji oraz informacji: *Organizacja zajęć rehabilitacji społecznej* ustalono, że w Domu w ramach rehabilitacji społecznej prowadzone są opisane poniżej zajęcia:

a) funkcjonowania w codziennym życiu, w tym:

- podtrzymanie dbania o estetykę pokoi i innych pomieszczeń Domu,
- nauka dbania o higienę osobistą,
- nauka obsługi sprzętu domowego: czajnika, odkurzacza, odbiornika rtv,
- nauka dbałości o estetyczny wygląd oraz właściwy dobór odzieży,
- nauka robienia zakupów w sklepach oraz w sklepiku i kawiarence na terenie Domu,
- rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności kulinarnych, w szczególności dotyczących zachowania się przy stole, posługiwania się sztucami, estetyki spożywania posiłków, przygotowywania drobnych posiłków oraz napojów, mycia naczyń i sprzątanania po posiłkach, właściwego przechowywania produktów spożywczych.

b) treningu umiejętności interpersonalnych i umiejętności rozwiązywania problemów, w tym np.:

- udzielanie porad w indywidualnych sprawach,
- pobudzanie aktywności społecznej, spotkania towarzyskie, wyjścia do biblioteki, kościoła, do Nowogardzkiego Domu Kultury, na treningi sportowe, do znajomych w środowisku,
- nauka kształtowania właściwych relacji z innymi osobami oraz relacji społecznych, poprzez spotkania towarzyskie, rozwijanie empatii i komunikacji,

c) treningu umiejętności spędzania czasu wolnego:

- oglądanie telewizji,
- zajęcia manualne,

d) zajęcia z psychologiem, które obejmują m.in.:

- badania psychologiczne,
- indywidualne rozmowy wspierające, rozwiązywanie konfliktów i problemów,
- udzielanie indywidualnych porad,

e) zajęcia ruchowe, w ramach których prowadzone są:

- zajęcia sportowe: zajęcia na sali gimnastycznej, boisku,
- turystyka: wycieczki, turnusy rehabilitacyjne,
- rekreacja: spacer, nordic-walking, wyjścia do lasu, uczestniczenie w imprezach integracyjnych,

f) zajęcia przygotowujące do podjęcia zatrudnienia:

- terapia manualna prowadzona w pracowniach DPS oraz możliwość udziału w zajęciach Warsztatów Terapii Zajęciowej w Nowogardzie (od 5 do 10 osób),
- zajęcia informatyczne: przyswajanie podstawowych informacji dotyczących obsługi komputera, praca w edytorach tekstu, praca w programie graficznym, nauka swobodnego poruszania się po internecie, korzystanie z gier komputerowych, udział w kursach komputerowych,
- jeden mieszkaniec kontynuuje naukę w szkole przysposabiającej do pracy.

Zajęcia prowadzone są przez opiekunów poszczególnych grup, terapeutów i psychologa.

Zgodnie z § 3 przywołanego *Zarządzenia* wymiar godzin dla każdego z mieszkańców wynosi nie mniej niż 10 godzin tygodniowo. W zajęciach uczestniczą wszyscy mieszkańcy Domu w Nowogardzie.

Na podstawie § 6 rozporządzenia w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej: *Zajęcia indywidualne i grupowe są dokumentowane w dziennikach zajęć prowadzonych przez pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego.*

Dzienniki zajęć powinny zawierać w szczególności: rozkład tygodniowy i czas trwania zajęć, rodzaj i tematykę zajęć oraz imię i nazwisko prowadzącego zajęcia, imiona i nazwiska mieszkańców domu obecnych na zajęciach, informacje dotyczące prowadzonych zajęć służące okresowej ocenie realizacji indywidualnych planów wsparcia mieszkańców domu tj.:

- absencja i jej przyczyny,
- ocenę współpracy z terapeutą,
- aktywne lub bierne uczestnictwo w zajęciach,
- skracanie lub wydłużanie uczestnictwa w zajęciach.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 0220/26/2016 z dnia 30.12.2016 r. Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie prowadzenie rehabilitacji społecznej dokumentowane jest w *Dziennikach terapii* oraz indywidualnych kartach rehabilitacji społecznej stanowiących element Dziennika. Informacje o przeprowadzeniu zajęć rehabilitacji społecznej są także odnotowywane w *Zeszytach raportów* opiekunów. Przedstawiona dokumentacja nie zawierała wszystkich elementów wymaganych na podstawie § 6 przywołanego rozporządzenia, np. brak było informacji dotyczącej skracania lub wydłużania uczestnictwa w zajęciach, oceny współpracy z terapeutą, a dzienniki psychologa dodatkowo nie zawierały informacji o absencji i jej przyczynach, aktywnym lub biernym uczestnictwie w zajęciach, rozkładzie tygodniowym, skracaniu lub wydłużaniu uczestnictwa w zajęciach). Powyższe wynikało z przyjętej w Domu praktyki. Skutkiem stwierdzonej nieprawidłowości jest niespełnienie przez Dom wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W *Indywidualnych Planach Wsparcia Mieszkańca* określany jest zakres programowy zajęć rehabilitacji społecznej, w tym: rodzaj zajęć, wymiar godzinowy, wskazanie rodzaju zajęć: indywidualne/grupowe, wskazanie osoby odpowiedzialnej za realizację – zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej.

Za aktywny udział w zajęciach rehabilitacji społecznej przyznawane są nagrody rzeczowe w myśl § 7 cyt. rozporządzenia. W okresie objętym kontrolą nagrody rzeczowe były przyznawane 3-krotnie i otrzymało je 31 mieszkańców Domu w Nowogardzie.

(akta kontroli s. 239-396)

d) Możliwość korzystania z biblioteki lub punktu bibliotecznego oraz codziennej prasy, a także możliwość zapoznania się z przepisami prawa dotyczącymi domów.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia mieszkańcom możliwości korzystania z biblioteki lub punktu bibliotecznego oraz codziennej prasy, a także możliwości zapoznania się z przepisami prawa dotyczącymi domów.

Ustalono, że mieszkańcy mają nieograniczony dostęp do dwóch księgozbiorów (ul. Smużyny 2 i ul. Piłsudskiego 9), które łącznie liczą 2309 pozycji. Książki znajdują się w miejscach ogólnodostępnych dla wszystkich mieszkańców i są to głównie pozycje o tematyce kryminalnej, przygodowej, obyczajowej, naukowej, fantastycznej, religijnej, wojennej, romanse i poradniki. Księgozbiór prowadzony jest w formie papierowej i elektronicznej. Systematycznie korzysta z niego 37 mieszkańców. Dom zapewnia również dostęp do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Nowogardzie, z której aktualnie korzysta 3 mieszkańców.

Potwierdzono, że placówka zapewnia dostęp do codziennej prasy: Kurier Szczeciński i Głos Szczeciński (prenumerata) oraz prasy kolorowej, która dostarczana jest głównie przez personel. Dom umożliwia mieszkańcom zapoznanie się z przepisami prawa dotyczącymi funkcjonowania domu pomocy społecznej, które dostępne są przy księgozbiorach oraz u pracowników socjalnych, którzy udzielają pomocy przy ich interpretacji.

(akta kontroli s. 397-406)

e) Umożliwienie zaspokojenia potrzeb kulturalnych.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia mieszkańcom możliwości zaspokojenia potrzeb kulturalnych.

Na podstawie informacji: *Umożliwienie zaspokojenia potrzeb kulturalnych* ustalono, że mieszkańcy Domu uczestniczyli w okresie objętym kontrolą w imprezach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, których celem było aktywne spędzanie wolnego czasu, rozwijanie talentów i umiejętności, promowanie aktywnych form rehabilitacji, integracja i udział w życiu społecznym. Działania te realizowane były także w ramach rehabilitacji społecznej. Działalność k-o prowadzona jest w oparciu o roczny *Ogólny harmonogram imprez w zakresie kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym, Harmonogram imprez integracyjnych* oraz *Planowany terminarzu imprez*.

Na podstawie *Sprawozdań* z realizacji imprez wewnętrznych i zewnętrznych ustalono, że mieszkańcy mają okazję uczestniczyć w wydarzeniach kulturalno-oświatowych oraz integracyjnych organizowanych na terenie Domu oraz imprezach zewnętrznych: wyjściach do muzeum, galerii sztuki, wyjściach do kina teatru i na koncerty.

W okresie objętym kontrolą zrealizowano m.in.:

- zajęcia i zawody sportowe: wyjście na plażę, aktywizacja ruchowa, rozgrywki w bilard, gry i zabawy na świeżym powietrzu,
- wycieczki: spacery wokół jeziora, wycieczka nad morze, wycieczka do Szczecina, do Kołobrzegu, do Transgranicznego Ośrodka Edukacyjnego w Zalesiu, gospodarstwa rolnego w Ostrzycy, do Oceanarium w Międzyzdrojach,
- zabawy i spotkania integracyjne: wspólne grillowanie, „Pożegnanie lata”, zabawa andrzejkowa, obchody Dnia Kobiet i Dnia Mężczyzn, zabawa karnawałowa,
- wyjścia do instytucji kultury: do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Nowogardzie, Nowogardzkiego Domu Kultury, Kina „Orzeł”, udział w projekcjach filmów, zwiedzanie wystaw,
- zajęcia twórcze: udział w warsztatach z wikliny papierowej, „Świąteczne robótki” – przygotowanie kartek świątecznych, gry stolikowe, układanki,
- święta i uroczystości: udział w uroczystościach religijnych, Jasełkach itp.

Dom nawiązał współpracę wolontariacką z uczniami jednej ze szkół średnich w Nowogardzie, którzy dotrzymywali towarzystwa podopiecznym Domu (fili), czytali książki, gazety, uczestniczyli w spacerach, pomagali w przygotowaniu poczęstunku. Propozycja zajęć skierowana została do wszystkich mieszkańców DPS, a uroczystości dostosowane zostały do pór roku, świąt okolicznościowych oraz zainteresowań i możliwości indywidualnych mieszkańców. Stwierdzono, że Dom umożliwia zaspokojenie potrzeb kulturalnych.

(akta kontroli s. 407-408)

f) Zapewnienie regularnego kontaktu z dyrektorem domu, sprawność załatwiania skarg i wniosków, zapewnienie warunków do rozwoju samorządności.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia regularnego kontaktu z dyrektorem domu, sprawnego wnoszenia i załatwiania skarg i wniosków oraz zapewnienia warunków do rozwoju samorządności mieszkańców domu.

Mieszkańcy Domu mają zapewniony regularny kontakt z dyrektorem jednostki. Dyrektor przyjmuje mieszkańców w dni robocze, w godzinach 14.00-14.45, a w sprawach pilnych – w godzinach urzędowania. Informacja o możliwości kontaktu z dyrektorem podana została do wiadomości publicznej poprzez umieszczenie jej na tablicach ogłoszeń w każdym budynku.

Rozpatrywanie skarg i wniosków zagwarantowane zostało dzięki możliwości wpisania ich do *Rejestru Skarg i Wniosków*, który znajduje się w gabinetach medycznej pomocy doraźnej oraz na poszczególnych grupach. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą w ww. *Rejestrze* nie odnotowano żadnych wpisów. Sposób załatwiania skarg i wniosków określony został w *Zarządzeniu Nr 8/6/2012 z dnia 14 czerwca 2012 r. Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie, Smużyny 2 z filią w Nowogardzie ul. Piłsudskiego 9 z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie procedury związanej z przyjmowaniem i rozpatrywaniem skarg zgłaszanych przez mieszkańca, ich najbliższych, a także inne osoby nie będące mieszkańcami ani pracownikami Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie.*

Dom zapewnia warunki do rozwoju samorządności. Zgodnie z *Regulaminem Mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie* mieszkańcy Domu tworzą samorząd. Organem samorządu jest Rada Mieszkańców, której kadencja trwa 3 lata. Zadaniem Rady jest reprezentowanie ogółu mieszkańców oraz współdziałanie z dyrektorem jednostki w celu realizacji przysługujących mieszkańcom praw.

Z przedstawionej podczas kontroli informacji *Zapewnienie warunków do rozwoju samorządności mieszkańców Domu* wynika, że spotkania Rady Mieszkańców odbywają się nie rzadziej niż raz na pół roku. W trakcie kontroli zapoznano się z protokołami ze spotkań Rady Mieszkańców. Ustalono, że podczas spotkań omawiane są głównie sprawy bieżące dotyczące funkcjonowania mieszkańców, w tym m.in.: wyżywienie, marnotrawienie jedzenia, bieżące remonty, aktywizacja mieszkańców i wyjścia na przepustki.

Zespół kontrolujący w dniu 30 października 2023 r. spotkał się z przedstawicielami Rady Mieszkańców. Mieszkańcy podczas rozmowy wyrazili swoje opinie na temat pobytu w Domu oraz jakości świadczonych usług. Nie wnieśli uwag do warunków mieszkaniowych, wyżywienia, udzielania pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i pielęgnacji, zapewnienia przez pracowników Domu czystości w pokojach mieszkalnych i pomieszczeniach ogólnodostępnych, zaopatrzenia w odzież i obuwie oraz środki czystości. Pozytywnie ocenili organizację zajęć kulturalnych. Nie wnieśli uwag do pracy personelu.

Dodatkowo, podczas oględzin przeprowadzono rozmowy z kilkoma mieszkańcami, którzy nie wnieśli uwag do poziomu świadczonych usług. Mieszkańcy wyrazili zadowolenie z pobytu w Domu i współpracy z personelem.

(akta kontroli s. 409-430)

g) Zaspokojenie potrzeb religijnych oraz sprawienie pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego mieszkańca.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do umożliwienia zaspokojenia potrzeb religijnych mieszkańców oraz sprawienia pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego.

Z uzyskanych podczas kontroli informacji wynika, że wśród mieszkańców Domu 235 osób jest wyznania rzymskokatolickiego, 1 mieszkaniec – wyznania kościoła zielonoświątkowego, 1 mieszkaniec – wyznania świadków Jehowy. Dom zatrudnia kapelana, który świadczy usługi religijne na rzecz mieszkańców. Msze Św. odprawiane są w każdą sobotę na terenie Domu (ul. Smużyny 2 i ul. Piłsudskiego 9). Ksiądz odwiedza mieszkańców w pokojach mieszkalnych, odprawia nabożeństwa świąteczne i pogrzebowe, prowadzi wspólne modlitwy, udziela wsparcia duchowego i sakramentu chorych. Niezależnie od

powyższego Dom umożliwi także mieszkańcom udział w Mszach Św. w Kościele Parafialnym w Nowogardzie.

Z przedstawionej podczas kontroli informacji *Zaspokojenie potrzeb religijnych oraz sprawienie pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego mieszkańca* wynika, że w okresie objętym kontrolą w Domu zmarło 14 mieszkańców, w tym w 2022 r. – 10 mieszkańców, a w 2023 r. (do dnia kontroli) – 4 mieszkańców. Organizacją 11 pogrzebów zajęły się rodziny zmarłych, a 3 pogrzebów – Dom. W treści informacji wskazano, że pogrzeby odbyły się w obrządku rzymskokatolickim, zgodnie z wyznaniem zmarłego. W DPS przyjęta została *Procedura postępowania w przypadku zgonu mieszkańca Domu w miejscu jego zamieszkania tj. na terenie Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie z filią w Nowogardzie przy ul. Piłsudskiego 9.*

(akta kontroli s. 431-449)

h) Zapewnienie kontaktu z psychologiem i psychiatrą.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia mieszkańcom kontaktu z psychologiem.

Dom zapewnia mieszkańcom kontakt z psychologiem, który zatrudniony jest w placówce na podstawie umowy zlecenia. Psycholog pozostaje do dyspozycji mieszkańców dwa razy w tygodniu, tj. w poniedziałki w Domu, ul. Smużyny 2 i w czwartki w filii Domu w Nowogardzie, ul. Piłsudskiego 9. Zgodnie z informacją *Zapewnienie kontaktu z psychologiem i psychiatrą* w 2022 r. konsultacjami psychologicznymi objętych zostało 112 mieszkańców, natomiast w 2023 r. (do dnia kontroli) – 113 mieszkańców.

Dom zapewnia również mieszkańcom opiekę lekarza psychiatry. Psychiatra świadczy usługi lekarskie dwa razy w tygodniu na terenie Domu (ul. Smużyny 2 i ul. Piłsudskiego 9). Ponadto, w miarę potrzeb lekarz udziela konsultacji i teleporad. Zgodnie z informacją *Zapewnienie kontaktu z psychologiem i psychiatrą* w 2022 r. lekarz udzielił 579 konsultacji psychiatrycznych, natomiast w 2023 r. (do dnia kontroli) – 488 konsultacji psychiatrycznych.

(akta kontroli s. 451-452)

i) Zapewnienie bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych.

Dom pomocy społecznej zobowiązany jest do zapewnienia możliwości bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych.

Wszyscy mieszkańcy Domu posiadają własne dochody. Najniższy dochód po podliczeniu opłaty za DPS mieści się w przedziale od 201 do 300 zł, najwyższy – od 1501 zł i więcej. Tryb i zasady postępowania ze środkami pieniężnymi mieszkańców Domu zawarte zostały w *Instrukcji w sprawie trybu postępowania z depozytami wartościowymi i depozytami pieniężnymi* przyjętej Zarządzeniem nr 13/2012 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie z 16 sierpnia 2012 r.

Na podstawie *Informacji o dochodach i kontach depozytowych mieszkańców* stwierdzono, że z kont depozytowych korzystają wszyscy mieszkańcy obecni na dzień kontroli. Samodzielnie środkami pieniężnymi gospodaruje 99 osób, 128 osób posiada opiekunów prawnych, 10 osób posiada kuratorów. Źródło dochodu mieszkańców stanowią głównie renty i emerytury z ZUS oraz zasiłki stałe z pomocy społecznej. Operacje finansowe dotyczące mieszkańca prowadzone są w sposób analityczny w podziale na indywidualne konta mieszkańców. Zakupy na rzecz mieszkańców dokumentowane są rachunkami, fakturami lub paragonami, na podstawie których sporządzany jest protokół przekazania zakupionych artykułów w użytkowanie mieszkańca, a następnie podlegają one ewidencji na kartotece wyposażenia prywatnego mieszkańca.

W trakcie kontroli zapoznano się z *Zestawieniem obrotów i sald* za okres objęty kontrolą 6 wybranych mieszkańców oraz z wybraną dokumentacją księgową potwierdzającą wypłaty z depozytów lub dokonanie zakupów. Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Zgodnie z *Regulaminem postępowania z depozytami Mieszkańców* mieszkańcy mają możliwość przechowywania przedmiotów wartościowych w depozycie, w kasie Domu. W celu ewidencji zdeponowanych przedmiotów założona jest w Księga Depozytów.

Na podstawie analizowanej dokumentacji stwierdzono, że Dom zapewnia bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i umożliwia przechowywanie przedmiotów wartościowych.

Zasady postępowania z majątkiem mieszkańca po jego śmierci określone zostały w *Instrukcji w sprawie trybu postępowania z depozytami wartościowymi i depozytami pieniężnymi w części Tryb postępowania z przedmiotami wartościowymi i pieniężnymi zmarłego mieszkańca*. Dom podejmuje działania wskazane w przepisach ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. z 2006 r., Nr 208, poz. 1537 ze zm.), w tym przesyła pisma informujące do potencjalnych spadkobierców o pozostawionym spadku i procedurach prawnych niezbędnych do jego nabycia. W okresie objętym kontrolą Dom podjął następujące działania:

- 7 depozytów zostało odebranych przez spadkobierców,
- wystąpiono do Sądu z 11 wnioskami o likwidację niepodjętych depozytów,
- 7 depozytów objętych jest postępowaniem spadkowym,
- 2 wnioski o likwidację niepodjętego depozytu zostały odrzucone,
- 3 postępowania o likwidację depozytu zostały zawieszono.

Na podstawie przedstawionej podczas kontroli informacji ustalono, że na dzień 23 października 2023 r. na koncie depozytowym Domu pozostały środki finansowe po 65 mieszkańcach oraz 1 depozyt wartościowy. Wskazana jest kontynuacja działań w celu likwidacji depozytów po zmarłych mieszkańcach.

(akta kontroli s. 453-589)

Ad. 5. Poziom zatrudnienia oraz kwalifikacje pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego.

Podczas kontroli analizie poddano zatrudnienie w Zespole Terapeutyczno-Opiekuńczym, którego skład przedstawia się w następująco: zastępca dyrektora ds. Terapeutyczno-Opiekuńczych – 1 osoba (1 etat), kierownik Działu Terapeutyczno-Opiekuńczego – 1 osoba (1 etat), koordynator filii – 1 osoba (0,80 etatu), pielęgniarka – 9 osób (6,74 etatu), położna – 2 osoby (2 etaty), pracownik socjalny – 6 osób (5,20 etatu), opiekun medyczny – 3 osoby (3 etaty), opiekun – 72 osoby (72,89 etatu), pokojowa – 19 osób (18,45 etatu), fizjoterapeuta/starszy technik terapii – 2 osoby (2 etaty), terapeuta – 4 osoby (3,75 etatu), starszy instruktor/instruktor terapii zajęciowej – 2 osoby (2 etaty), kapelan – 1 osoba (0,15 etatu), psychiatra – 1 osoba (0,57 etatu), psycholog – 1 osoba (0,50 etatu), fryzjer – 1 osoba (0,21 etatu).

Ustalono, że w skład Zespołu wchodzi 125 pracowników (120,26 etatu, w tym: 113,9 etatu – umowa o pracę i 6,36 etatu – umowa zlecenie). Wskaźnik zatrudnienia, przy łącznym zatrudnieniu pracowników (120,26 etatu) w przeliczeniu na jednego mieszkańca Domu (237 mieszkańców) wynosi 0,5.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 3 lit. c i d rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, wskaźnik zatrudnienia pracowników w zespole terapeutyczno-opiekuńczym, zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy w domu dla osób przewlekle psychicznie chorych i osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie wynosi nie mniej niż 0,5 na jednego mieszkańca domu, przy czym przy ustalaniu wskaźników zatrudnienia

uwzględnia się również wolontariuszy, stażystów, praktykantów oraz osoby odbywające służbę zastępczą w domu, a także osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych, jeżeli pracują bezpośrednio z mieszkańcami domu; przy wyliczaniu wskaźnika udział tych osób nie może przekroczyć 20% ogólnej liczby osób zatrudnionych w zespole terapeutyczno - opiekuńczym, a także pracowników pierwszego kontaktu zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych lub obsługi, w wymiarze proporcjonalnym do czasu, w jakim koordynują działania wynikające z indywidualnego planu wsparcia mieszkańca domu. Uznać zatem należy, że wskaźnik zatrudnienia w Zespole jest zgodny z wymaganymi standardami.

Na dzień przeprowadzania kontroli wymagania kwalifikacyjne pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej określało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960 z późn. zm.). Podczas czynności kontrolnych sprawdzono kwalifikacje 19 pracowników zatrudnionych w Zespole Terapeutyczno-Opiekuńczym na stanowiskach: kierownik Działu, pracownik socjalny, pielęgniarka, położna, opiekun, fizjoterapeuta, terapeuta. Nie wniesiono uwag do przygotowania zawodowego losowo wybranych pracowników Zespołu.

Zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego co najmniej raz na dwa lata powinni uczestniczyć w organizowanych przez dyrektora szkoleniach na temat praw mieszkańca domu oraz kierunków prowadzonej terapii, a także metod pracy z mieszkańcami, w tym w zakresie komunikacji wspomagającej lub alternatywnej, o ile występują problemy z komunikacją werbalną wśród mieszkańców.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą dyrektor Domu zorganizował między innymi następujące szkolenia: „Praca z przypadkiem w oparciu o nowatorskie techniki w pracy socjalnej (dialog motywujący, coaching, podejście skoncentrowane na rozwiązaniach)” – 22.02.2022 r., „Majątek mieszkańca Domu Pomocy Społecznej z uwzględnieniem zmian w prawie spadkowym” – 23.02.2022 r., „Domy Pomocy Społecznej 2022 – zmiany w przepisach prawa i kwestie problematyczne” – 12.05.2022 r., „Tworzenie indywidualnych planów wsparcia mieszkańca domu pomocy społecznej. Pracownik pierwszego kontaktu.” – 12.09.2022 r., „Majątek mieszkańca Domu Pomocy Społecznej 2023 z uwzględnieniem procedury likwidacji depozytu” – 22.02.2023 r., „Komunikacja alternatywna i wspomagająca w pracy z mieszkańcami DPS” – 8.02.2023 r., „Prawa mieszkańców DPS” – 24.05.2023 r. Ustalono, że w Domu przeprowadzone są szkolenia wymagane zgodnie z § 6 ust. 2 pkt 4 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli s. 590-603)

Ad. 6. Świadczenie usług w zakresie zapewnienia dostępu do świadczeń zdrowotnych i rehabilitacji leczniczej

Zgodnie z art. 58 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, dom pomocy społecznej umożliwia i organizuje mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, przysługujących im na podstawie odrębnych przepisów.

Z ustaleń kontroli wynika, że wszyscy mieszkańcy Domu zadeklarowani są do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej i pielęgniarki, w tym mieszkańcy DPS, ul. Smużyny 2 – NZOZ Promed w Nowogardzie, natomiast mieszkańcy DPS, przy ul. Piłsudskiego 9 – NZOZ LEKS w Nowogardzie. Lekarze świadczą usługi raz w tygodniu na terenie dwóch lokalizacji Domu oraz w razie potrzeb w dodatkowe dni, a także na terenie przychodni i w formie teleporad. Szczegółowa informacja o liczbie konsultacji i teleporad

internistycznych przedstawiona została w dokumencie *Pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych*, który stanowi załącznik do protokołu.

Świadczenia pielęgniarskie realizowane są przez 2 pielęgniarki POZ na terenie dwóch lokalizacji Domu. Pielęgniarki świadczą usługi na rzecz mieszkańców na podstawie zleceń wystawionych przez lekarzy POZ i obejmują świadczeniami 213 mieszkańców. Częstotliwość, rodzaj i ilość świadczeń w stosunku do każdego z mieszkańców jest zróżnicowana i wynika z jego indywidualnych potrzeb zdrowotnych

Opieka świąteczna i nocna świadczona jest przez Samodzielny Publiczny Szpital Rejonowy w Nowogardzie. W przypadku zagrożenia życia i zdrowia do mieszkańców wzywane jest pogotowie ratunkowe.

Z przekazanej informacji *Pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych* wynika, że Dom zapewnia mieszkańcom stały dostęp do lekarzy specjalistów na ogólnie obowiązujących zasadach wynikających z przepisów o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym i świadczeniach ze środków publicznych. Placówka ustala terminy zleconych przez lekarza wizyt, zapewnia opiekę personelu podczas konsultacji oraz bezpośredni transport do poradni. Dom dysponuje dwoma samochodami, w tym jednym przystosowanym do przewozu osób niepełnosprawnych. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą mieszkańcy korzystali z wizyt u lekarzy specjalistów. Objęci byli również opieką Poradni chorób zakaźnych, Poradni żywienia, Poradni chorób naczyń, Poradni uzależnień, Poradni leczenia ran, Poradni dla osób głuchych i Poradni rehabilitacyjnej. Na zlecenie lekarzy mieszkańcom przeprowadzono badania diagnostyczne w przyszpitalnych pracowniach diagnostycznych np. RTG, EKG, TK, Doppler, USG, spirometria, rezonans itd. Mieszkańcy korzystają również z programów zdrowotnych realizowanych przez instytucje zewnętrzne np. na zaproszenie NFZ - 13 mieszkanki skorzystało z bezpłatnego badania mammograficznego.

Ustalono, że na dzień kontroli 4 mieszkańców korzystających z żywienia dojelitowego pozostaje pod stałą opieką Poradni Żywienia przy Szpitalu Specjalistycznym w Gryficach i Poradni Chorób Jelitowych ProMedica w Stargardzie. Wizyty lekarzy i pielęgniarki z ww. poradni odbywają się na terenie Domu.

Mieszkańcy wymagający rehabilitacji ze względów zdrowotnych mają zapewniony dostęp do rehabilitacji prowadzonej na terenie Domu i zabiegów w gabinecie rehabilitacji działającym przy Szpitalu w Nowogardzie. Świadczenia rehabilitacyjne realizowane są na zlecenie lekarza. Mieszkańcy objęci są również rehabilitacją ruchową i hydromasażem.

Dodatkowo ustalono, że w okresie objętym kontrolą 46 mieszkańców Domu zgłoszonych zostało do objęcia pielęgniarską opieką długoterminową finansowaną ze środków NFZ. Zakład Domowej Opieki Długoterminowej w Nowogardzie wskazał jednak, że z uwagi na ograniczoną ilość zakontraktowanych na terenie powiatu Goleniowskiego świadczeń długoterminowych nie jest w stanie objąć mieszkańców ww. opieką. W uzasadnieniu odpowiedzi podkreślił również, że mieszkańcy mają możliwość korzystania z opieki lekarza i pielęgniarek POZ. Stwierdzono, że Dom podjął działania w kierunku objęcia mieszkańców pielęgniarską opieką długoterminową finansowaną ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, niemniej jednak z przyczyn niezależnych od placówki mieszkańcy nie zostali objęci tą formą wsparcia. W trakcie kontroli zapoznano się z prowadzoną przez Dom dokumentacją w tym zakresie.

Zaopatrywanie mieszkańców Domu w środki farmaceutyczne odbywa się na podstawie zleceń lekarskich. Placówka pokrywa przewidziane w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym w NFZ opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu ceny leku dla danego mieszkańca.

W okresie objętym kontrolą na terenie Domu nie stosowano przymusu bezpośredniego.

(akta kontroli s. 604-681)

Stwierdza się, że Dom zapewnia mieszkańcom dostęp do świadczeń zdrowotnych i rehabilitacji leczniczej.

Podczas kontroli dyrektor Domu przedstawił *Informację dot. realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych po kontroli przeprowadzonej w dniach 15-26 maja 2017 r.* W trakcie bieżących czynności kontrolnych dokonano weryfikacji realizacji zaleceń pokontrolnych.

Zgodnie z § 5 ust. 1 *Regulaminu organizacyjnego* pracą Domu kieruje Dyrektor.

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Domu Pomocy Społecznej w Nowogardzie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Przeprowadzenie kontroli zostało odnotowane w ewidencji kontroli pod pozycją 19.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści, w ciągu 7 dni od daty otrzymania do podpisu. Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 12 lutego 2024 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których egzemplarz oznaczony nr 1 pozostaje w jednostce kontrolowanej.

Miejscowość i data podpisania protokołu.....

.....
Kierownik
jednostki kontrolowanej

.....
Kontrolujący

Oświadczam, że w dniu zostałem/łam zapoznany z treścią protokołu oraz otrzymałem/łam jeden jego egzemplarz.

.....

- właściwe podpisy na oryginale -